

Beslutningsforslag nr. **B 28**

Folketinget 2013-14

Fremsat den 4. december 2013 af udenrigsministeren (Rasmus Helveg Petersen, fg.)

Forslag til folketingsbeslutning

om

dansk militært bidrag til FN's fredsbevarende operation MINUSMA i Mali

Folketinget meddeler sit samtykke til, at et dansk militært bidrag stilles til rådighed for FN's fredsbevarende operation MINUSMA i Mali.

Bemærkninger til forslaget

I. Den maliske regering mistede i begyndelsen af 2012 gradvist kontrollen med landets nordlige regioner, og i marts 2012 blev den maliske præsident afsat ved et militærkup. Efterfølgende overtog forskellige oprørsgrupper kontrollen med flere store byer i de nordlige regioner. Den franske militære operation Serval, som blev støttet militært af Danmark, og den gradvise indsættelse af FN-styrken MINUSMA har bidraget til en forbedret sikkerhedssituation. Den nordligste del af Mali er dog fortsat præget af ustabilitet med risiko for spredning til den bredere region.

II. FN's sikkerhedsråd vedtog den 20. december 2012 resolution 2085 med henblik på at nedsætte en afrikansk-ledet støttemission (AFISMA) med et mandat, der primært vedrørte regeringens kontrol med territoriet og sikkerhedssituationen. Derudover indeholdt resolutionen en opfordring til de internationale partnere om at bistå den maliske overgangsregering. Folketinget besluttede på den baggrund og efter anmodning fra den daværende maliske præsident Traoré med vedtagelsen af B49 den 15. januar 2013 at bidrage med et C-130J-transportfly (Hercules) til den internationale militære indsats i Mali.

FN's sikkerhedsråd vedtog den 25. april 2013 resolution 2100, der etablerede en egentlig FN-fredsbevarende operation, MINUSMA, med et bredt mandat. MINUSMA afløste AFISMA pr. 1. juli 2013.

III. Danmark har modtaget en anmodning fra FN om at bidrage til MINUSMA. Forsvarsministeriet har meddelt, at Forsvaret har kapacitet til at stille et stabsofficersbidrag fra primo 2014 på kontinuerlig basis samt et C-130J-transportfly med mandskab i op til fem måneder fra den 1. februar 2014.

Størrelsen af C-130J-bidragets mandskab vil blive tilpasset behovet ved missionen. Det danske flybidrag forventes at være på op til 60 personer. Bidraget vil overordnet bestå af besætninger, logistikere, teknikere, sikkerhedspersonel og et administrativt støtteelement. Hertil kommer et antal forbindelsesofficerer i missionens struktur for planlægning af luftoperationer.

Det er forventningen, at det danske flybidrag vil blive placeret i Bamako, Mali. Flybidraget skal flyve for MINUSMA, internt i Mali samt til destinationer i regionen. Flybidraget skal transportere personel og materiel afhængigt af MINUSMA's behov. Flybidraget kan, efter koordination med MINUSMA, om nødvendigt yde logistisk støtte til den anden i resolution 2100 FN-mandaterede operation i Mali, den fransk-ledede operation til støtte for MINUSMA.

Stabsbidraget består indledningsvist af ca. 10 personer med mulighed for senere forøgelse til op til ca. 15 personer. Det er forventningen, at Danmark besætter stillinger i MINUSMA's hovedkvarter og i MINUSMA's efterretningsanalysecelle ASIFU (All Sources Information Fusion Unit).

Det danske bidrag vil være under operativ kontrol af MINUSMA's Force Commander. Den danske forsvarschef bevarer fuld kommando.

Det danske C-130J er ikke bevæbnet, men er alene udstyret med elektroniske systemer til selvforsvar. Det danske personel vil medbringe håndvåben til selvforsvar.

IV. Et tysk transportflybidrag er allerede tilknyttet MINUSMA. Bidraget er placeret i Dakar, Senegal. Dog opererer to fly, besætninger og en forbindelsesofficer fra Bamako. Nederlandene leverer et samlet styrkebidrag på ca. 380 mand til bl.a. hovedkvarteret og efterretningsanalysecellen, herunder enhedens ledelse, stabsofficerer, analytikere, mandskab til fire helikoptere samt specialstyrker. Norge har besluttet at tilbyde op til fem stabsofficerer til hovedkvarteret, 15 stabsofficerer til efterretningsanalysecellen samt politirådgivere til MINUSMA. Sverige har besluttet at tilbyde op til fem stabsofficerer til MINUSMA's hovedkvarter. Finland har besluttet at deltage med op til fem stabsofficerer til efterretningsanalysecellen og MINUSMA's hovedkvarter.

V. Danmark har gennem længere tid haft et betydeligt engagement i regionen. Mali har været et dansk prioritetsland siden 2007 og er således en vigtig partner for Danmark i Sahel-regionen. Efter kuppet i Mali i marts 2012 har Danmark haft et bredt engagement og en sammentænkt tilgang omfattende udenrigs-, udviklings- og sikkerhedspolitiske samt humanitære indsatser.

Det samlede gennemsnitlige årlige udbetalingsniveau til Mali er på 175 mio. kr. og omfatter bilaterale indsatser over landerammen, humanitære indsatser, udbetalinger via danske civilsamfundsorganisationer mv. Heraf udgør den humanitære bistand i 2013 52 mio. kr. Udviklingsarbejdet rummer nu nye elementer, som støtter lokale konfliktløsningsindsatser med henblik på at fremme inddragelse af civile aktører, herunder også i forhandlingerne i det nordlige Mali. Samtidig fortsætter Danmark både bilateralt og gennem EU med at tilskynde til en reformdagsorden, som bl.a. skal sikre, at den private sektor bidrager til økonomisk udvikling og engagerer sig i udviklingsdagsordenen, parallelt med at der tages fat på væsentlige reformer i den offentlige sektor.

I tillæg hertil fremmes god regeringsførelse, herunder gennem indsatser, der styrker menneskerettigheder i justitssektoren. Den væbnede konflikt og islamiske gruppers overtagelse af kontrollen med landets nordlige regioner førte til en generelt forværret menneskerettighedssituation i Mali.

På baggrund af den meget skrøbelige situation, som Mali og regionen som helhed befinder sig i, og Danmarks mangeårige engagement i regionen har regeringen lanceret et stabiliseringsprogram for Sahel-regionen. Til programmet er afsat 125 mio. kr. i perioden 2013-2017. Under Sahel-programmet vil der blive iværksat indsatser med regionalt fokus inden for mægling og konfliktløsning, sikkerhedssektorreformer samt imødegåelse af voldelig ekstremisme og organiseret kriminalitet.

VI. For så vidt angår det folkeretlige grundlag, har FN's Sikkerhedsråd vedtaget resolution 2100 af 25. april 2013 med hjemmel i FN-pagtens kapitel VII. Resolutionen fastslår, at der med situationen i Mali foreligger en trussel mod

international fred og sikkerhed og etablerer på den baggrund FN's Flerdimensionelle Integrerede Stabiliseringsmission (MINUSMA). Resolutionen giver bemyndigelse til anvendelse af alle nødvendige midler, herunder militære, til opfyldelse af dele af missionens opgave. FN-missionen har til opgave at stabilisere situationen i beboede områder og understøtte, at regeringen kan reetablere kontrollen med sit territorium. Derudover skal missionen bistå med at implementere transitionskøreplanen, sikre beskyttelsen af civile, overholdelse af menneskerettigheder, ydelse af humanitær bistand, bevarelse af kulturelle mindesmærker samt sikre national og international retsforfølgning af internationale forbrydelser. Parallelt med MINUSMA giver resolutionen Frankrig et selvstændigt mandat til at opretholde en separat styrke under national kommando, der – i tilfælde af anmodning fra FN's generalsekretær – kan intervenere for at imødegå en overhængende og alvorlig trussel mod MINUSMA. Resolutionen fastlægger, at MINUSMA skal bestå af op til 11.200 soldater samt 1.440 politibetjente. FN's medlemsstater opfordres til at bidrage med militær træning, materiel og støtte til MINUSMA samt at stille med tilstrækkelige troppe- og politibidrag, til at MINUSMA kan varetage sine opgaver. Det danske bidrag vil være undergivet folkeretten, herunder den humanitære folkeret.

VII. Forsvarets Efterretningstjeneste har afgivet følgende trusselsvurdering:

Den fransk-ledede operation Serval har påført de militante islamistiske grupper mærkbare tab. De udgør dog fortsat en trussel og har i efteråret 2013 gennemført angreb mod både MINUSMA og de maliske regeringsstyrker, herunder også selvmordsangreb.

Det er sandsynligt, at den militante islamistiske gruppe al-Qaeda i det Islamiske Maghreb (AQIM) arbejder på at genopbygge sin kapacitet, så den igen vil være i stand til at gennemføre større og komplekse angreb. Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer, at AQIM har kapacitet til at gennemføre begrænsede terrorangreb mod vestlige mål i Mali og i de nabolande, der grænser op til det nordlige Mali, herunder Niger, Algeriet, Burkina Faso og Mauretanien. Det er sandsynligt, at den militante islamistiske gruppe al-Mourabitoun har kapacitet til at gennemføre større og komplekse terrorangreb, og at disse på kort sigt vil være rettet mod lokale myndigheder, sikkerhedsstyrker eller vestlige mål i Mali, Burkina Faso, Niger, Algeriet, Mauretanien, Libyen og Tunesien.

Det er meget sandsynligt, at de militante islamistiske grupper har intentioner om at angribe MINUSMA og luftfartøjer, der deltager i indsatsen mod oprørerne. Det er sand-

synligt, at de militante islamistiske grupper har fået udbetalt store løsesummer for at løslade bortførte vesterlændinge. Grupperne i det nordlige Mali har fortsat en betydelig kapacitet og vilje til at gennemføre bortførelser af vesterlændinge i Mali.

Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer, at terrortruslen mod vestlige mål, herunder et dansk bidrag indsat i Mali, er HØJ. Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer, at det er sandsynligt, at truslen fra improviserede sprængladninger (Improvised Explosive Device, IED) kan øges, efterhånden som internationale organisationer opbygger deres tilstedeværelse i Mali. Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer derfor, at truslen fra IED i Mali er HØJ. Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer, at truslen fra bortførelser i Mali er HØJ. Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer, at truslen fra civile uroligheder i Mali er MIDDEL. Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer, at truslen mod fly ved start og landing i hele Mali varierer fra LAV i den sydlige del af Mali til HØJ i den nordlige del af Mali. Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer, at truslen fra beskydning fra jorden i både det sydlige og nordlige Mali er LAV for flyvninger over 3.500 meter, men HØJ for flyvninger under 3.500 meter.

VIII. Det danske militære bidrag vil indgå i en indsats, hvor det ikke kan udelukkes, at der bliver tale om anvendelse af militære magtmidler. På den baggrund forelægges sagen for Folketinget under henvisning til Grundlovens § 19, stk. 2, med anmodning om, at Folketinget meddeler sit samtykke til, at danske militære styrker stilles til rådighed for den internationale militære operation i Mali inden for rammerne af resolution 2100 af 25. april 2013.

IX. Regeringen vil løbende vurdere det danske bidrags sammensætning med henblik på at sikre en effektiv opgaveløsning. Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at justere eller forlænge bidraget væsentligt, eller såfremt der skulle ske en væsentlig ændring i opgavernes karakter, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn herom eller om nødvendigt på ny forelægge sagen for Folketinget.

X. Meromkostningerne forbundet med indsættelsen afhænger selvsagt af udsendelseslængden samt hvilke opgaver, der endeligt skal løses. På det nuværende beregningsgrundlag vurderer Forsvaret, at udsendelse af C-130J-bidraget i fem måneder forventeligt vil andrage op til ca. 31 mio. kr. i meromkostninger. Meromkostningerne for udsendelse af én stabsofficer forventes at andrage ca. 400.000 kr. årligt. Alle meromkostninger forbundet med udsendelsen afholdes inden for Forsvarets eksisterende økonomiske ramme på § 12.